

Sygn. akt III Ca 630/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Zofia Klisiewicz SSO Urszula Kapustka SSO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)
Protokolant:	staż. Kinga Burny

po rozpoznaniu w dniu 17 grudnia 2014 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko J. C. (1), J. J., (...) S.A. Oddział w N.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych J. C. (1) i J. J.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gorlicach

z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. akt I C 228/12

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że :

- w pkt I kwotę 20 000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) zastępuje kwotą 12 000 zł (dwanaście tysięcy złotych),

- w pkt IV kwotę 2 417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) zastępuje kwotą 1 450 zł (jeden tysiąc czterysta pięćdziesiąt złotych);

2. w pozostałej części apelację oddala;

3. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gorlicach na rzecz adw. T. G. kwotę 1 476 zł (jeden tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwany J. C. (1) i J. J. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

4. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego między powódką a pozwany J. C. (1) i J. J.;

5. zasądza od pozwanych J. C. (1) i J. J. solidarnie na rzecz (...) S.A. Oddział w N. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt III Ca 630/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2014 roku (sygn. akt I C 228/12) Sąd Rejonowy w Gorlicach zasądził od pozwanych J. C. (1) i J. J. na rzecz powódki M. W. solidarnie kwotę 20 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 czerwca 2012 w stosunku do pozwanego J. C. (1) oraz od dnia 28 czerwca 2012 w stosunku do pozwanego J. J. (pkt. I.), w pozostałym zakresie powództwo oddalił (pkt. II), oddalił powództwo w stosunku do (...) S.A. Oddział N. w całości (pkt. III), zasądził od pozwanych J. C. (1) i J. J. solidarnie na rzecz powódki kwoty 2417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt. IV), nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa z kasy Sądu Rejonowego w Gorlicach na rzecz adwokata T. G. prowadzącego Kancelarię Adwokacką w G. przy ulicy (...) kwoty 2400 zł + 23 % podatku VAT to jest 552 zł to jest łącznie 2952 zł tytułem pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu (pkt. V) oraz odstąpił od obciążenia pozwanych pozostałymi kosztami postępowania (pkt. VI).

Apelację od w/w wyroku wnieśli pozwani J. C. (1) i J. J. reprezentowani przez pełnomocnika z urzędu adwokata T. G., w której zarzucili: naruszenie przepisów prawa procesowego to jest art. 233 k.p.c. i § 19 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w co miało istotny wpływ na wynik sprawy, polegające na dokonaniu dowolnej, sprzecznej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania oceny materiału dowodowego, błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia co miało istotny wpływ na treść orzeczenia poprzez przyjęcie: a) że istnieje związek przyczynowy wyłącznie pomiędzy zachowaniem J. C. (1) i J. J. a obrażeniami ciała doznanymi przez M. W. bez uwzględnienia faktu, że aktywny udział w zdarzeniu brały jeszcze inne osoby: S. L. i J. B., którzy swoim zachowaniem co najmniej przyczynili się do powstania szkody, b) że okoliczności sprawy, sprzeczny materiał dowodowy uzasadniają ustalenie stopnia i wysokości zadośćuczynienia na poziomie 20 000 złotych pomimo, że wbrew twierdzeniom strony powodowej M. W. jest sprawna ruchowo, może uprawiać sport, co potwierdził biegły Z. C., c) że (...) S.A. nie ponosi dalszej odpowiedzialności za powstałą szkodę, pomimo że w postępowaniu sądowym ustalono wyższy uszczerbek na zdrowiu z 7% do 12 %, natomiast w ramach likwidacji szkody wypłacono jedynie 490 zł, d) że pozwanych należało obciążyć solidarnie kosztami zastępstwa adwokackiego poniesionymi przez powódkę, pomimo że zachodzą szczególnie okoliczności określone w art. 102 k.p.c., e) że wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanych za udzieloną pozwanym pomoc prawną z urzędu nie należy się w podwójnej wysokości, przy błędnym przyjęciu, że ilość pozwanych pozostawała bez wpływu na nakład pracy.

Powołując się na powyższe zarzuty apelujący wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I. poprzez zastąpienie kwoty 20 000 zł kwotą 8000 zł i w pkt V. poprzez zastąpienie kwoty 2400 zł + podatek VAT w kwocie 552 zł kwotą 4800 zł + podatek VAT w kwocie 1104 zł za postępowanie przed sądem pierwszej instancji, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adwokata T. G. tytułem pomocy prawnej udzielonej pozwanym z urzędu w postępowaniu apelacyjnym podwójnej stawki minimalnej w łącznej kwocie 2400 zł + podatek VAT w kwocie 552 zł, które nie zostały opłacone w całości lub w części oraz o uchylenie pkt IV. wyroku i nieobciążanie pozwanych kosztami zastępstwa prawnego na rzecz powódek z uwagi na wiek i brak możliwości zarobkowych.

Powódka w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej i zasądzenie na rzecz powódki od pozwanych solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W odpowiedzi na apelację pozwanych (...) S.A. wniósł o oddalenie apelacji pozwanych i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Na wstępie należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie nie zachodzą uchybienia, które Sąd Okręgowy bierze pod rozwagę z urzędu, a skutkiem których byłyby nieważność postępowania. Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy, albowiem jednoznacznie wynikają z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Należy podkreślić, że w apelacji pozwanych brak zarzutów co do ustaleń Sądu I instancji dotyczących przebiegu wypadku, jakiemu uległa powódka, jego skutków oraz sprawstwa pozwanych. Powyższy fakt oraz określenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę 12 000 zł wskazuje jednoznacznie, że pozwani ostatecznie uznali swoją odpowiedzialność wobec powódki, natomiast nie zgadzają się z wysokością zasądzzonego od nich zadośćuczynienia a ponadto uważają, że za skutki wypadku odpowiadają także inne podmioty.

W ocenie Sądu Okręgowego częściowo zasadny jest zarzut pozwanych o zawiżeniu wysokości zadośćuczynienia. Uwzględniając żądanie zadośćuczynienia w całości Sąd Rejonowy przeoczył dwie istotne dla rozstrzygnięcia okoliczności. Po pierwsze – co wytknięto w apelacji – postępowanie dowodowe nie potwierdziło prawdziwości wszystkich twierdzeń powódki co do skutków zdarzenia z dnia 14.10.2009r. dla jej zdrowia, rokowań na przyszłość i komfortu życia. Biegły Z. C. stanowczo stwierdził, że stan zdrowia powódki jest dobry, powódka nie wymaga przyjmowania stałych leków i korzystania z zabiegów rehabilitacyjnych czy fizjoterapeutycznych i że nie ma żadnych przeciwwskazań do uprawiania wszelkiego rodzaju sportów. Stwierdził też, że staw kolanowy jest stabilny oraz, że powódka może klękać, tańczyć i chodzić na wysokich obcasach a także, że śruby w kolanie powódki nie powinny dawać żadnych dolegliwości. Tym samym powódka nie wykazała zawartych w pozwie twierdzeń, że odczuwa ostre bóle kolana, że nie może biegać ani uprawiać innych sportów. Nie wykazała też twierdzeń o „wypadaniu kolana”.

Po drugie przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia bierze się pod uwagę nie tylko okoliczności związane z osobą poszkodowanego ale także okoliczności związane z osobą sprawcy a w szczególności rodzaj i stopień winy sprawcy. Jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pozwani nie działali z rozmysłem tj. nie mieli na celu wyrządzenia powódce krzywdy i nie zakładali, że może dojść do poważnego uszkodzenia ciała powódki. Wśród dzieci i młodzieży często zdarza się, że chłopcy zaczepiają koleżanki w ten na przykład sposób, że w zimie rzucają w nich śniegiem czy popychają w zasypany śnieżne. Oczywiście tego rodzaju zachowania nie powinny mieć miejsca, ale w praktyce zdarzają się często i zwykle nie rodzą negatywnych następstw. Osoba małoletnia nie ma na tyle wyobraźni i doświadczenia, aby przewidywać, że wskutek popchnięcia koleżanki do rowu zasypanego śniegiem może dojść do poważnego uszkodzenia kolana. Podsumowując należy stwierdzić, że choć działanie pozwanych było nieprawidłowe (bezprawne) to jednak stopień ich winy nie był duży. Jak podkreśla się w Komentarzach do art. 426 k.c. z zasady nieodpowiedzialności deliktowej osób poniżej trzynastego roku życia nie można wyprowadzić, na drodze wnioskowania a contrario, ogólnej tezy, że osoby małoletnie powyżej trzynastego roku życia mają pełną zdolność deliktową i odpowiadają za wyrządzoną szkodę tak samo, jak osoby pełnoletnie. W orzecznictwie przyjęto, że przy ocenie roszczeń odszkodowawczych dochodzonych od małoletnich w wieku powyżej 13 lat w świetle art. 5 k.c. jako okoliczności wyrządzenia szkody nie mogą być obojętne: stopień winy sprawców oraz zachowanie się, a przede wszystkim zakres ich świadomości co do rozmiarów skutków czynu. Poza tym zadośćuczynienie nie może spełniać celów represyjnych, bowiem jest sposobem naprawienia krzywdy wyrządzonej jako cierpienia fizyczne oraz cierpienia psychiczne związane z uszkodzeniami ciała lub rozstrojem zdrowia (wyrok SN z dnia 3 lutego 2000 r., I CKN 969/98, niepubl.). Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie pozwu zasługuje na uwzględnienie częściowo a mianowicie co do kwoty 12 000 zł i taką kwotę ostatecznie przyznał powódce zmieniając punkt I. zaskarżonego wyroku na zasadzie art. 386 §1 k.p.c. Dalej idące żądania apelacji w tej kwestii nie zasługiwały na uwzględnienie. Zadośćuczynienie za krzywdę powinno mieć charakter kompensacyjny, a więc przedstawiać ekonomicznie odczuwalną wartość. Wskazana w apelacji kwota 8000 zł warunku powyższego nie spełnia. Konsekwencją obniżenia kwoty zadośćuczynienia była zmiana rozstrzygnięcia o kosztach procesu między stronami z pkt. IV. wyroku. Skoro żądanie pozwu uwzględniono w 60 % a koszty zastępstwa prawnego powódki były jedynymi kosztami faktycznie poniesionymi przez strony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym to na zasadzie art. 100 zdanie pierwsze K.p.c. powódce należy się zwrot 60 % poniesionych kosztów (tj. kwoty 1450 zł).

Jako niezasadne i nieskuteczne Sąd Okręgowy ocenił zarzuty zawarte w podpunktach a,c,d,i e apelacji. Wbrew twierdzeniom apelujących nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy to, czy pozwani byli jedynymi sprawcami

wypadku powódki czy też w zdarzeniach z dnia 14.10.2009r. brały udział także inne osoby w szczególności S. L. i J. B.. Jeżeli źródłem szkody jest czyn niedozwolony – jak w niniejszym przypadku – to odpowiedzialność cywilną ponoszą sprawcy bezpośredni i inne osoby współdziałające (pomocnicy, podżegacze) a ich odpowiedzialność wobec poszkodowanego jest solidarna - co wynika z art. 422 i 441 k.c. Poszkodowany ma więc prawo wyboru osoby czy osób wobec których kieruje powództwo o zadośćuczynienie – co z kolei wynika z art. 366 §1 k.c.

Jeśli chodzi o odpowiedzialność (...) S.A. to w/w podmiot wypłacił powódce odszkodowanie na podstawie tzw. polisy NW czyli ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków zawartego z w/w firmą ubezpieczeniową na rzecz uczniów Gimnazjum. W niniejszej sprawie powódka nie dochodziła roszczeń z tytułu w/w stosunku ubezpieczeniowego a zatem bez znaczenia dla rozstrzygnięcia jest podnoszony w apelacji fakt, że uszczerbek na zdrowiu powódki wynosi 12 % a nie 7 % jak przyjęło (...) S.A. wypłacając odszkodowanie na podstawie polisy NW.

Nie zasługiwał na uwzględnienie także wniosek apelacji o odstąpienie od obciążenia pozwanych kosztami procesu poniesionymi przez powódkę, albowiem apelujący nie wykazali szczególnych okoliczności pozwalających na zastosowanie art. 102 k.p.c. Pozwani obecnie są osobami pełnoletnimi a twierdzenie apelacji o braku możliwości zarobkowych pozostało całkowicie gołosłowne.

Jako niezasadny Sąd Okręgowy ocenił także zarzut naruszenia §19 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 Prawa o adwokaturze oraz § 2. 3 i 19 w/w rozporządzenia wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu co do zasady jest równe stawce minimalnej a może być zwiększone co najwyżej do 150 % stawki minimalnej. Fakt, że pełnomocnik reprezentował dwóch pozwanych nie uzasadnia zasądzenia podwójnej stawki minimalnej, ponieważ pomiędzy pozwanymi występował stosunek współuczestnictwa procesowego materialnego a konieczność reprezentowania dwóch pozwanych nie wpłynęła na zwiększenie nakładu pracy adwokata, a w każdym razie okoliczności tej nie wykazano. Pozwani reprezentowali jedną i taką samą linię obrony a wszystkie działania pełnomocnika dotyczyły łącznie obojga pozwanych. Poza tym nakład pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie nie był duży, albowiem ograniczył się do złożenia odpowiedzi na pozew zasadniczy i krótkiego pisma dotyczącego dodatkowego żądania pozwu oraz uczestnictwa w rozprawach. Tut. Sąd podziela pogląd SN wyrażony w uchwale z dnia 30 stycznia 2007r. III CZP 130/06 o treści: „ wygrywającym proces współuczestnikom, o których mowa w art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c., reprezentowanym przez tego samego radcę prawnego, sąd przyznaje zwrot kosztów w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika” OSNC 2008/1/1, Biul.SN 2007/1/15, OSP 2007/12/140, M.Prawn. 2007/21/1197. Podobnie w orzeczeniu ze sprawy IV CZ 142/10.

Mając powyższe na uwadze na zasadzie art. 385 k.p.c. orzeczono jak w pkt.2 sentencji.

W pkt.3. orzeczono na zasadzie §6 pkt.5 w związku z §13 ust. 1 pkt.1., 19 pkt.1 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Motywy zasądzenia pojedynczej stawki minimalnej są analogiczne jak powyżej. Przeciwno zasądzeniu wynagrodzenia wyższego niż jedna stawka minimalna przemawia także niestaranność tekstu apelacji.

W pkt. 5 wyroku orzeczono na zasadzie art. 103 §1 k.p.c. w związku z art. 108 §1 k.p.c. i art. 194 §1 zdanie drugie k.p.c. w związku z §6 pkt.1 w związku z §13 ust. 1 pkt.1.rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Apelacja pozwanych była skierowana również przeciwko (...) S.A.i spowodowała powstanie kosztów postępowania apelacyjnego po stronie tego podmiotu. Zarzuty apelacji dotyczące (...) były bezzasadne i brak podstaw do niezasądzenia na rzecz (...)zwrotu kosztów. Należy jednakże zauważyć, że z treści apelacji nie wynika, aby pozwani domagali się obciążenia (...)kwota równą wartości przedmiotu zaskarżenia a jedynie kwotą wynikającą z różnicy pomiędzy wartością odszkodowania za 12 %- towy uszczerbek na zdrowiu a wartością odszkodowania wypłaconego przez (...)czyli za 7 % - owy uszczerbek na zdrowiu.

(...)